

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ

№ 46

На 1 ноември 2016 г. се проведе заседание на Обществения съвет при Централната изборителна комисия при следния

Д н е в е н р е д:

1. Въпроси към Централната изборителна комисия за уточняване.
2. Предложения към Централната изборителна комисия.
3. Други.

ПРИСЪСТВАХА: Румяна Дечева, председател на Обществения съвет, председател на Европейска асоциация за защита на човешките права – България, Надежда Гологанова – заместник-председател, Гражданска инициатива за свободни и демократични избори, Дончо Пачиков – заместник-председател, Българско сдружение за честни и граждански права – Национална асоциация, Божидар Василев – Федерация на независимите студентски дружества, Стоил Стоилов – Асоциация за реинтегриране на осъдени лица.

Присъстваха също двама дванадесетокласници от Професионална гимназия по електротехника и автоматика, София – Николай Стамболийски и Йоан Илиев.

Заседанието беше открито в 15,15 ч. и председателствано от госпожа Румяна Дечева – председател на Обществения съвет.

* * *

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Откривам заседанието. Аз предлагам да променим дневния ред, имайки предвид че е последно заседание преди изборите, да видим кои са онези неща, които според всеки един от нас, от организациите ни или по какъвто и да било друг критерий, считаме, че са най-важните въпроси.

По промените в Изборния кодекс в последния момент? Не бях виждала досега такова нещо. Стоиле, ти как гледаш на самия факт, че някой променя Изборния кодекс?

СТОИЛ СТОИЛОВ: Нищо им няма на промените. Една техническа промяна в два параграфа. Не са внимавали, когато са го гласували, може и да са търсили някаква облага от това, че няма да ги броят в рамките на избирателната активност като критерий за 50-те процента, поправиха го, голяма работа! Не е това драмата.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Мислиш ли, че са обучили всичките секционни избирателни комисии?

СТОИЛ СТОИЛОВ: Ако не са ги обучили и тези секционни избирателни комисии ако тази промяна не могат да разберат, значи сме по-зле от Нигерия. Няма защо да драматизираме това нещо.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Обединяваме ли се всички около това, че промяната не е от толкова голямо значение? Да.

СТОИЛ СТОИЛОВ: На мен въпросът ми е каква е тази организация от 800 души, които са успели даже и декларации да попълнят? Аз искам на тази организация да проверят ЕГН-та и т.н.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е вторият въпрос.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Те са проверени.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: От 901 човека 885 са зачетени.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: И аз искам да помоля Централната избирателна комисия да вземем решение Централната избирателна комисия да донесе документите тук да ги прегледаме.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Антоанета Цонева днес изпрати преди два часа едно запитване, че не вижда при регистрацията на тази организация за наблюдатели един от необходимите документи, тоест декларациите.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Ето, аз също искам да видя декларациите, искам да видя има ли някаква методика на тази организация?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това е прецедент! Някой от вас да е чувал да има организация от 800 човека?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, имахме големи организации и то истински, в старо време БСЧИ и ГИСДИ изваждаха с хиляди.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Но в последните години не е имало 800 души.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не е имало. Преди имаше, по време на парламентарните избори имахме хиляди регистрирани, от които нито една организация не подаде анализ тук в ЦИК. Централната избирателна комисия ги беше регистрирала, а те не направиха анализ, не подадоха информация за наблюденията си.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Това беше на евроизборите и заради евроизборите те вкараха всички тези ограничения.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Но това на президентски избори да излизаш с 800 човека!

СТОИЛ СТОИЛОВ: Нищо няма да решат 800 души. Защото като сложиш 800 души на национален избирателен район, който е три милиона и половина, ще са много малък като процент. Но ми е любопитно къде ще ги сложи, как ще бъдат менажирани, какъв доклад ще произведе накрая тази организация. Аз считам, че чужди

неправителствени организации които се регистрират за изборите, трябва да отговарят на същите условия, на които отговарят българските неправителствени организации – със декларации, със списъци, с всякакви други ограничения, които са валидни за българските неправителствени организации. Международни организации от типа на ОССЕ, Бюрото за демократични избори и човешки права, Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, други правителствени организации, като делегации на централни избирателни комисии, те не подлежат на тези ограничения, тъй като са канени в България въз основата на международни договори, по които България е страна.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Точно така! И някой поема ангажимент.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Дали ще е Копенхагенският документ от 1990 г., дали ще е членство в ОССЕ или в други, това е друго нещо, това е друга технология на тяхното присъствие в България. Това е моето мнение и държа да го има в протокола.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Стоил направи много хубава конкретизация сега, защото ние миналия път го написахме общо, а трябва да изключим делегациите от централните избирателни комисии, от ПАСЕ, от ОССЕ.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Защо ги изключваш?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Защото те са по друга логика.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Те идват по силата на това, че ние като страна сме се задължили да каним. Но тези от Крит също са неправителствена организация като нас и те трябва да подлежат на същата тази регулация. Иначе не е справедливо. Но тези, които са от ОССЕ, това е друго нещо.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Тези от Крит са обикновена организация.

По другия въпрос, който Румяна повдигна, за промените в последния момент. Ние миналия път ги обсъдихме и не ги включихме в тези точки, защото проф. Друмева много хубаво го формулира, каза, че основният критерий за такива промени е дали те ощетяват правата на гражданите или допринася за правата. И ако ощетява, тогава абсолютно трябва да се противопоставяме на такива промени в последния момент, но тъй като случаят не е такъв, затова можем да си позволим да го преглътнем, въпреки че е в последния момент.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз поставих въпроса в един-единствен смисъл: дали дава достатъчна възможност, дали гарантира според нас, ние няма как да направим преценка, каквото и да видим в изборния ден, не можем да преценим дали ако тези промени не бяха направени, че секционните изборителни комисии щяха да бъдат по-информирани или по-малко информирани.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Ще ги питаме. Който наблюдател се сети, да пита: вие кога разбрахте за тази промяна, много ли ви затрудни? Но иначе, замисълът на тази промяна е да се спази философията на Конституцията, че след като президентът е обединителна фигура, той трябва да бъде избран с минимум 50 процента от тези, които са гласували.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Около това всички се обединяваме, всички сме съгласни. Въпросът е дали тази промяна в последния момент ще бъде добре усвоена.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Няма как да го преценим това нещо, ще го преценим като започнат грешките, като започнат да работят. Ако някой плаща, може да тръгнем сега по районните изборителни комисии, по секционни изборителни комисии да питаме разбират ли, не разбират ли, да присъстваме на обучения. Аз не виждам график за обученията, не знам кога са обученията.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, този път не видяхме графика на обученията.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Те са били онлайн.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Вчера Таня Цанева каза, че два дена преди изборите ще се разнасят бюлетините, днес разбрах от телевизията, че последните бюлетини са заминали. ЦИК какво – ядрени ракети ли разнася, че ние не знаем и наблюдателите и партийните застъпници не знаят кога пътуват бюлетините! Срамота е това! Хем миналия път го говорихме, че това има друг смисъл – да мобилизира хората, да видят, че процесът е прозрачен. Те имат ли обучения изобщо?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не можахме да разберем. За предишните избори ние бяхме получили документ с графика за обучение на различните нива и ние даже ходихме на такива обучения. Докато този път не получихме такъв график.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Значи Централната избирателна комисия не ни зачита и нашето стоене тук малко ще се обезсмисли. Защото ако наистина се разчита на нас нещо да правим, да помагаме, то тези са нещата: като тръгне някой да прави обучение, да каже, ей, господин Стоилов, ела ти като член на Обществения съвет, вместо да ми говориш на кръглата маса след изборите, ела сега да видим как става едно обучение, пък ако го харесаш, да ме похвалиш, ако не го харесаш, да си кажеш. Няма такива работи!

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Тук сме изписали едни фермани по това обучение! Карай!

Аз вчера бях в родния ми град, в Плевен. Имаше митинг на Радев и Йотова. Аз си вадя телефона и почвам да снимам. И полицията ме арестува. Ето документа Акт № 750234. Арестува ме, защото съм снимал митинга.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Предизборна кампания, ти снимаш и те те арестуват?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Как няма да снимам, половината са ми приятели, аз съм от ВВС, Радев е от ВВС.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Кажу как се случи?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Знаете, че Радев е от ВВС. Аз съм офицер в оставка от ВВС. Караджиков ни е стар ментор, той е стар шеф на училището в Долна Митрополия. И аз на Радев само кимнах, дойде, ръкувахме се. И си снимаме. Те направиха едно хоро, половината са ми съслуживци, аз снимам, защото ми е хубаво. Пристига някакъв полицаи и казва: ти снимаш. Да, снима. Ама защо снимаш хорото? Те и всички телевизии снимаха.

Но има нещо по-интересно. Конфискуваха ми телефона и ми изтриха снимките. Сега ги нося за възстановяване в ДАНС.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Пусни някакъв материал, това е абсолютно скандално.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз мисля, че Общественият съвет трябва да реагира.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ако аз пусна нещо, тези хора ще ги уволнят, кой ще им храни децата?

СТОИЛ СТОИЛОВ: Аз ако бях, щях да ги кача във фейсбук как на предизборно мероприятие снимам хоро и ме арестуват.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз предлагам декларация на Обществения съвет, която да се изпрати до ЦИК и до Министерството на вътрешните работи.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ще ги уволнят. Грях ми е!

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Искам да те попитам какво е важно за нас като общество?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: И аз не знам! Аз на този площад съм произведен в първо офицерско звание, лейтенант, като съм завършил. Пълен ужас!

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Съгласни ли сме да направим декларация? Аз ще подготвя много кратък текст, ще уточня с Дончо

обстоятелствата около неговото задържане. И да протестираме, да напишем няколко реда, че искаме да се изясни случаят.

Предлагам да минем към въпросите, които ни е изпратил Стефан Манов, и да видим кои от въпросите имаме желание да формализираме и да зададем на Централната изборителна комисия.

Първи въпрос: Справка относно секционните изборителни комисии извън страната. Кои партии са предложили кандидати за членове на СИК, по колко от партия и особено за тези страни, в които имаме най-много секции – Турция, Великобритания, САЩ и Испания.

Основанието за неговия въпрос е в това, че партиите, представени в парламента, а и онези, които са над един-процентната бариера, получават едни средства и се очаква, че с тези средства те поемат някои от ангажиментите си, а участието в секционни изборителни комисии е едно от тях.

Какво мислим за този въпрос? Приемаме ли, че този въпрос е важен за нас?

Понеже нашата организация наблюдава изборите в чужбина, големият проблем е, че понякога има написани имена, но в деня на изборите не идват хора и в чужбина на много места се случват сериозни проблеми при функциониране на секциите. Партиите подават едни имена, които са истински, хората обаче не се явяват. Има едни допълнителни българи, които се явяват като доброволци, те обаче не могат в последния момент да бъдат назначени, защото партия трябва да ги припознае. Нашите секционни изборителни комисии са партийни квоти и когато някакви хора не се появят и няма необходимото количество хора, не могат да се отворят секционните изборителни комисии. Въпросът е, че партиите имат този ресурс от субсидията, но не винаги осигуряват тези хора и не винаги казват, че не са ги осигурили, тоест дават имена, а не казват,

че имат проблеми. Считаме ли, че това е важен проблем, по който задаваме въпрос на Централната изборителна комисия или не?

СТОИЛ СТОИЛОВ: Според мен е хубаво Централната изборителна комисия да ни отговори за начина, по който са формирани тези комисии и дали този принцип на формиране на секционните изборителни комисии чрез консултации по партийни квоти е спазен. Предполагам, че е трудно да бъдат спазени партийните квоти.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Стефан обясняваше как ги събира – който дойде, агитира го.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това, което той прави, за да помага на партиите и ние сме го правили, но ние запълваме квота на определени партии. В момента членове на нашата организация, поне двама, са председатели на секционни изборителни комисии зад граница.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Това прави ли избора незаконен?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Проблемът е, че секцията не може да се отвори, когато са подадени имена, а тези хора не дойдат. Секцията може да се отвори, ако дойдат повече от 50 процента.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: И тогава секцията не работи, така ли?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Обикновено до към 11 – 12 ч. отиват и ги намират, но се ходи по къщи, звъни се по телефони. Не е като истински избори, където някой знае кога трябва да отиде. Не се случва навсякъде, не е масово явление, но се случва. И това е отговорност на партиите. Или трябва те да поискат промяна в Изборния кодекс и по друг начин да се формират секционните изборителни комисии в чужбина, защото българите, които живеят там и искат да гласуват, земляческите организации могат да ги организират. Но това е ангажимент на партиите.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Нещо друго да попитам: как партиите излъчват хората си в чужбина?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Изписват едни имена по списък и ги разпределят по утвърдените места за секции.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: И печатът се удря от партията тук в София. И после този човек не се явява.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И му нямаме телефона!

Втори въпрос: колко ще са командированите от страната държавни служители за участие в съставите на СИК?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: И каква е цената?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е обикновена информация, която Министерството на външните работи предоставя след изборите. В момента Стефан иска да види каква е готовността и каква е план-сметката. На мен ми се струва, че това е важно – да знае колко човека ще пътуват.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз моля да включите и цената.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, пише го. Традицията е, Министерството на външните работи, когато няма достатъчно състав, да командирова служители от други министерства.

Доколкото разбирам, приемаме и този въпрос.

Има ли проблем някъде по света с попълването на съставите на секционните избирателни комисии?

Миналата година до последния момент имаше все още един дълъг списък от секционни комисии, които не бяха попълнени. Те бяха единствено за референдума, тъй като бяха местни избори и доста трудно партиите попълниха комисиите. Искаме да видим в момента какъв е случаят.

Приемаме ли този въпрос за значим или не? Той е свързан с първия.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Той хубаво ги иска, аз се чудя, защо Външно или ЦИК не дадат една пресконференция в петък вечерта и да отговорят на всички въпроси.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Защо не е образувана избирателна секция в Пном Пен, Камбоджа, след като там имаме посолство?

Той е научил, че няма да има секция в Пном Пен в Камбоджа, защото той самият ще бъде в деня на изборите там. Няма да има открити секции в Сеул, в Джакарта. Централната избирателна комисия излезе с един списък.

Нашият закон не позволява различен начин на гласуване от гласуването в урна. Не можеш да гласуваш в плик и някакъв център в България да преброява резултатите. По тази причина, когато в Сингапур имаш десет човека, от които я гласуват пет, я – не, когато в Джакарта имаш три или четири, няма я тайната на вота. И това е основната причина.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Правилно! След като са пет човека и се нарушава тайната на вота, няма да има секция.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Предлагам вместо да питаме за секцията в Пном Пен, да реорганизираме неговия въпрос и да попитаме на колко места поради много малък брой заявления, които не гарантират тайната на вота, няма да има открити секции?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Той говори за места, където има дипломатически представителства и там се назначават по друг начин.

СТОИЛ СТОИЛОВ: В Пном Пен има дипломатическо представителство, там има един човек, който се грижи за имота – гледа да не прокапе покрива и т.н.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Говоря за формулировката на Румяна, че не е според броя на заявленията, там по друг начин се отварят секции.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Когато се знае, че в Джакарта живеят общо трима българи и в цялата страна няма регистрирани и

пет, не се очаква да дойдат да гласуват повече от тези хора, няма откъде да дойдат.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: По закон не е ли така – където има дипломатическо представителство, в посолството се гласува?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да. Но не можеш да гарантираш тайната на вота.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Навремето имаше граница от 20 души, сега не знам дали още важи.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не, сега вече не важи.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Значи е глупава формулировката в закона. Не можеш да откриваш изборна секция в държава, в която има пет човека, които не могат да напълнят една избирателна комисия, да не говорим за тайната на вота. Но когато аз исках да има, макар и не масово, гласуване по интернет, да има един сегмент за такъв тип гласуване, за да може по този начин да се осигурят правата на тези граждани, това имах предвид. А не да засилим някого до Пном Пен да направи избори на тримата, които евентуално са се събрали там.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Добре. Втора точка: Справка относно регистрираните представители на партии или застъпници извън страната. Има ли такива, от кои партии и в кои държави?

СТОИЛ СТОИЛОВ: Нормален въпрос. Това са въпроси за една пресконференция на ЦИК.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Медийни пакети. Колко са отпуснатите до този момент общо средства по медийните пакети?

Аз доколкото си спомням, принципът е инициативните комитети харчат парите, след кампанията представят документите си в Централната избирателна комисия за похарчени пари и Централната избирателна комисия решава кои да осребри, кои – не.

Неговото впечатление, прочетено от стенограмите, е, че някои медии, например „Евроком” получиха колосални суми от

инициативни комитети и кандидати, дори повече от най-гледаните телевизии – БНТ, Би Ти Ви и други и които за да се усвоят като време на излъчване, вероятно телевизията трябва само това да прави 24 часа в денонощието.

Аз предлагам да го направя като въпрос, за да видим има ли отпуснати, на кого са отпуснати.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Въпросите на Стефан са безкрайно логични, особено този въпрос, защото трябва да се правят изводи. След като свършат тези избори, понеже сме дремали когато се променяше Кодексът и в общото спане този въпрос не е поставен за промяна, Стефан е абсолютно прав, да се направи един анализ и да се вземе решение какво се прави с тези пари. Това са обществени средства и трябва да се внимава.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Категорично съм съгласна. По това нямаме разминаване, приемаме този въпрос.

Четвърти въпрос: Информационна кампания. Какво точно се прави като информационна кампания в социалните мрежи (фейсбук) и чрез Гугъл ад-уърдс?

СТОИЛ СТОИЛОВ: Имат сайт във фейсбук в ЦИК, гледам го, периодично качват.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Използван ли е списъкът на мейл адреси на подалите заявление за гласуване извън страната, за да им бъде предоставена информация за предстоящите избори?

Нали всеки един, който гласува извън страната, за тези избори беше дадена за първи път възможност изцяло кандидатстването да бъде с онлайн заявления с предоставяне на имейл адрес за обратна връзка за проверка. След като такава база данни има, въпросът на Стефан е дали тези контакти са използвани.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Тук положението е малко по-особено, защото Централната изборителна комисия ще отговори така и аз съм склонен да го приема, че Централната изборителна комисия

комуникира с всички избиратели с едни и същи инструменти, послания, критерии и т.н. и едва ли точно Централната избирателна комисия трябва с определена категория избиратели да комуникира по имейл адресите им. Удобно е това, разбирам го Стефан.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Централната избирателна комисия ни информира, че те са писали писма и тук имаме двама младежи, които за първи път ще гласуват. Според Централната избирателна комисия вие, които ще гласувате за първи път, сте получили писма, с които са ви информирали за изборите. Получихте ли ги?

НИКОЛАЙ СТАМБОЛИЙСКИ: Не сме ги получили.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Аз ще ви кажа, от сто души, които бяха на срещата, си вдигнаха ръката две момчета, когато зададох този въпрос. Да, двама души са получили писма.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Но след като имаме информация, че са изпратени тези писма, да попитаме пък защо не са използвани имейл адреси?

СТОИЛ СТОИЛОВ: Можем да попитаме, но те това ще ни отговорят. Значи Стефан ще получи електронно писмо от ЦИК, пък аз няма да получа!

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ние ще попитаме, ще видим до каква степен има творческо мислене и използване на всички канали.

Ти няма да получиш, защото си тук, четеш вестници, гледаш телевизия, докато те там са по-ограничени.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Освен това ЦИК няма твоя адрес, а техните адреси ги има.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: А откъде ги има?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Те са си подавали заявление, че ще гласуваш в чужбина.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Продължавам с въпросите. Предложено ли е на сайтовете на държавните учреждения – НАП,

НОИ, министерства, агенции, регулатори и т.н. да поставят банери за изборите?

Това нещо го предложихме на нашата среща. Искаме да знаем дали са го намерили за подходящо.

Публикувани са видеоклипове за дистанционно обучение на СИК. Това е положително (ето нещо положително от Стефан), но в клипа на СИК извън страната не се демонстрира масовият случай на гласуване в секциите извън страната, а именно на избиратели, които не са вписани в списъка за гласуване, защото не са подали предварително заявление по чл. 16, ал. 1 и които трябва да попълнят декларация на място, че не са гласували и няма да гласуват повторно на друго място. Илюстриран е и то цели три пъти относително по-редкият случай на гласоподавател, който е включен в списъка за гласуване.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Този клип е направен специално за чужбина, аз го гледах, и там наистина са обяснени само най-основните неща, които касаят България.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Но във фейсбук на ЦИК е обяснено много добре, че всички, даже и да не са в списъка, имат право да гласуват.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз предлагам наистина да зададем този въпрос, защото при задължителното гласуване и българите в чужбина, и тези в България са еднакво българи. Още повече, при положение че държавата не е решила да направи район „Чужбина”, няма как да знае кои са тук, кои не са тук и е добре, след като знаем, че такъв голям процент от нашите сънародници живеят навън, е хубаво когато правим клип, специфично фокусиран върху хора, живеещи в страната, да има и такъв, специфично фокусиращ върху хора, живеещи извън страната. Приемате ли това?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да им препоръчаме втори клип за следващите избори. Но по принцип им казваме, че това е много добра инициатива.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Пети въпрос: Съдебен контрол на решенията на ЦИК. Как Централната избирателна комисия ще коментира последните решения на Върховния административен съд относно откази за предоставяне на медийни пакети, които ЦИК е постановила с протоколни решения? Тези откази са обявени за незаконни от Върховния административен съд поради съществено нарушаване на административно-производствените правила, а именно отсъствие на номер на решение, отсъствие на мотиви, пълна липса на дебат в стенограмата, което не гарантира правото на защита на заинтересованата страна и ефективен съдебен контрол и пречи на съда да се произнесе по съществуващото на спора.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Ще предложим махане на медийните пакети и въпросът ще се реши.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това е най-правилното.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: В момента публикуването на протоколите от заседанията на ЦИК се бави от четири до седем дни, тоест след изтичане на тридневния срок за обжалване.

Това е постоянен проблем. Ние сме го поставили със Стоил последния път в Правната комисия, когато през юли променяха закона. Говорихме с Даниел Кирилов, че трябва да има съответствие, не може срокът за обжалване да изтича преди заинтересованите страни да имат достъп. Видимо до момента никой не смее да направи по-дълъг срок за обжалване по някакви техни причини.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Това е направено умишлено така. Какви тайни има в цялата работа? Ако това трябва да се инструментализира, трябва да се наложат глоби за непубликуване на протокола в срок, за да се даде възможност на засегнатите от това

непубликуване да обжалват. Или примерно този срок да тече от датата на публикуването.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Те задължиха ЦИК да дава датата и часа, но така или иначе, срокът тече от времето на вземане на решение, а не от момента на публикуване.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Това нещо трябва да се промени – сроковете да текат от момента, в който засегнатите лица научат за съответното нещо. Иначе ЦИК трябва да заседава в някое читалище и то да бъде пълно с хора, които потенциално биха били засегнати от някое решение на ЦИК, независимо дали е за медиен пакет или за нещо друго.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И последната точка, предложена ни от Стефан – Регистрация на наблюдатели. ЦИК регистрира вчера една организация „Бъдеще за Северозападна България” за наблюдател в предстоящите избори. Регистрирани са рекордните 885 лица от общо предложени 901. Предлагам да проучим по-добре регистрацията на тази организация.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Основният проблем, който беше като излезе решението на ЦИК за тази организация, нямаше както за другите организации дават преамбюл, в който пише кой е подал заявлението, кой е председател, това сме проверили в „ГРАО” и т.н. Всичко това го нямаше, имаше само един списък с имена, без нищо отгоре. След един-два дена се появи горната част на решението и се появиха тези данни. Не знам, може би е техническа грешка. Но пак не са всички подробности.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това, което пише днес Антоанета Цонева в 1,20 ч., при регистрацията на „Бъдеще за Северозападна България” не виждам сред документите да има посочени декларации за съгласие. Доста е странно това. Във всички други решения това се посочва изрично. Дават линк, когато кликнах този линк в 1,30 ч. наистина нямаше тези реквизити.

Ще зададем този въпрос.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Да, да, ЦИК да даде обяснение как са ги регистрирали, ако няма декларации за съгласие. Не ме интересува дали е от Кипър или е от Джибути, след като е неправителствена организация, ще отговаря на принципите за българските организации.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз завърших, сега на тези млади хора да обясним какво правим. Тъй като това е последно заседание на Обществения съвет, имаме тук въпроси от наш колега, който обикновено участва дистанционно, той вкарва нашите заседания в 21-ви век и не се налага да ходим и да губим време по пътя, но днес не може да участва, затова ни е изпратил един много дълъг списък с много интересни предложения.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Те го знаят от кръглата маса.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Заповядай, Дончо, представи момчетата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Благодарение на предложенията на Румяна и Стоил с разрешение на директора на училището беше направена тази среща в четвъртък за разясняване на нещата за гласуване.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Кажете какви са впечатленията на вашите съученици от тази среща, какви са коментарите, без да ме жалите ни най-малко.

ЙОАН ИЛИЕВ: Повечето не бяха разбрали, че на тези брошурки се обяснява всъщност какво представляват изборите и как се гласува. Те си мислеха, че това е агитация да се гласува за някаква партия. Включително и част от ръководството на училището. След като им обяснихме за какво става дума, нещата станаха малко по-различни, разбраха, че това не са агитации да се гласува за определена партия или личност, учениците, доколкото разбрах, останаха доволни. Бяха учудени колко много пари се взимат от

човек при тези избори – по три хиляди лева на година за четирите години.

Негативни коментари имаше от сорта на това какъв е смисълът да гласуваме, като все едни и същи печелят. Тази среща беше излишна, ние си знаем как да гласуваме. Но повечето останаха доволни – че срещата е била полезна.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Един да съм мотивирал да гласува, пак е добре.

НИКОЛАЙ СТАМБОЛИЙСКИ: Много са се мотивирали, особено след като се засили вниманието към изборите. Ние предоставихме и двете брошури, така че би трябвало да са погледнати от всички.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Една част ги оставиха в залата, друга част ги хвърлиха по стълбището.

НИКОЛАЙ СТАМБОЛИЙСКИ: Да, и това го видях, но пък имаше и такива, които си взеха по едно тесте после.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Добре, значи е имало някаква полза.

ЙОАН ИЛИЕВ: По мое виждане около 70% от всички ученици в дванадесетите класове са разбрали за какво става дума и ще гласуват. И са останали доволни от срещата.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Добре. И аз съм доволен тогава, ако съм бил полезен поне малко.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз имам едно допълнително предложение. Така или иначе тези двама млади хора ние ще ги включим като наблюдатели и аз искам да помоля, ако приемете, да ги включим като младши експерти към нашия съвет.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Можем да ги каним на нашите заседания. Чувствайте се добре дошли! Вие ще знаете кога имаме заседания, аз като бивш университетски преподавател много се радвам, когато виждам млади хора, които се интересуват от неща, които не касаят само тяхната къща, а обществото в по-широк

смисъл. Чувствайте се добре дошли! Познавам колегите, няма смисъл да ги питам, убедена съм, че никой от нас няма да има нещо против, включително и тези, които днес не присъстват. Когато решите да дойдете на заседание, само трябва да знаем малко по-рано, за да ви издадем пропуск. Вие имате вече лични карти, след представяне на личната карта, ще получите пропуск и можете да участвате в заседанието. Ние винаги имаме дневен ред предварително и ще можете да потърсите информация и да дойдете да видите дали това, което научавате от медиите, има нещо общо с това, което наистина се случва.

Следващото ни заседание ще бъде след първия тур, ако приемем, че има високо очакване от социологическите агенции за втори тур. На него най-вероятно нашите организации ще имат вече някакво наблюдение и някакво становище по това, което сме видели. Така че следващото заседание вероятно ще бъде по-интересно. Ще бъде в момент на полухаос от броене на резултатите.

Искам да ви кажа, че ако наистина искаме да има някакъв смисъл от декларацията, която ще направим, най-добре е да я направим в понеделник в ранния следобед. Вторник вече ще бъде малко по-отдалечено.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Медиите ще бъдат свързани с хаоса и тази декларация ще потъне. Декларацията трябва да бъде направена във вторник или дори в четвъртък, когато се успокои ситуацията с изборите. Иначе ще потъне.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Добре, вторник, 15 ч. на същото място.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз имам още нещо да кажа. Наши наблюдатели от провинцията, които са чели методическите указания към СИК, са открили разни проблеми и несъответствия, от които две-три са по-сериозни и искам да ви ги представя да прецените дали са достатъчно сериозни, за да вземем някакво

становище и да го предадем на ЦИК с другите бележки, за да ги коригират евентуално.

Единият въпрос е за предизборния ден, когато секционните избирателни комисии отиват да си взимат материалите. И тук е написано, че формулярите на протоколите за установяване на изборните резултати и резултатите от референдума се предават запечатани в плик по начин, който позволява да се види само фабричният им номер. Пликът се подпечатва и подписва от членовете на СИК.

Тук въпросът е, че искат от тях да подпишат и подпечатат, а членовете на СИК не би трябвало да отварят печата до началото на изборния ден.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Много съществен въпрос!

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: В това няма съмнение.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Вторият подобен казус е свързан с това, че вече в самия ден на гласуването, тези удостоверения за гласуване на друго място ги представят на СИК, СИК прави копие от тези удостоверения, за да се използват на втори тур и това копие го подпечатват и подписват председателят и секретарят. Което означава, че ако аз отида в началото на деня да гласувам с удостоверение за гласуване на друго място, те ми правят копие от удостоверението и слагат подписи и печат и в момента, в който аз изляза, вече имам оригиналния печат на секцията. Изнасям го още рано сутринта и ако съм измамник, фалшификатор, мога да си направя копие с всички възможни последствия от това.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Също много съществен въпрос. Изнасянето на имиджа на печата на предишните избори беше дискутирано, също и по време на промените на Изборния кодекс, не бива да се допуска изнасяне на имиджа на печата, тъй като това е вече нараненият уникален печат за конкретната избирателна секция. Трябва да се промени това нещо – да му мислят в ЦИК как да стане.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Специално за удостоверенията за гласуване на друго място нашите хора предложиха секционните избирателни комисии да си задържат копието от удостоверението, да си го прилагат към списъка, а на оригинала просто да напишат, че човекът е гласувал на еди-коя си дата и подпис, без печат. И със същото оригинално удостоверение да може да гласува следващата седмица пак.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Да, ще стане голяма драма, ще се обвиняват взаимно, че са фалшифицирали печати и ще дойде момент, в който някой печат ще се счупи, ще трябва да се даде нов печат, който да се унифицира наново и да се изготви наново спесименът с трите печата. И като дойде някой другата седмица с един печат, ще бъде друг. Това трябва да се поправи.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Има и друг начин. Те могат да слагат друг печат на копието.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не, те имат само един печат. Реквизитите са описани.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Просто комисията трябва да се подпише, че това удостоверение е използвано в тази секция веднъж на изборите. И с това удостоверение ще гласуваш после в същата секция.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: И третият казус, който е по-малко сериозен, но пак може да произведе проблеми. Тези формуляри от протоколите, които са непопълнени или сгрешени, на повечето места са писали, че трябва да влязат в бялата торба с бюлетините и другите книжа, която се запечатва – така са написали в методическите указания и в решенията за опаковане. Но в изборните книжа, в приложението, пише, че този формуляр трябва да се сложи в незапечатания плик, където е оригиналният протокол и разни други неща, които носят в районната избирателна комисия.

Тоест има противоречие и някоя СИК спазва едното, друга СИК спазва другото, всеки може да си направи каквото си иска.

СТОИЛ СТОИЛОВ: И това е важно да се кодифицира.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Въпреки че това приложение сигурно е с по-малка тежест спрямо методическите указания, но все пак да им обърнем внимание да си го поправят.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Да, защото после може да се окаже, че това ще бъде предпоставка за спекулации дали не се злоупотребява с протоколите, като започнат да се размотават много протоколи.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Това е Протокол за приемане и предаване на изборните книжа в общинската администрация. Значи това също е официален документ.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Според този текст те трябва да отидат в РИК с един валиден протокол, който ще представят, и с един сгрешен или непопълнен. А в друг текст пише, че сгрешеният или непопълнен протокол не трябва да отиде в РИК, а трябва да отиде в торбата.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: И една СИК може да го сложи на едното място, друга – на другото.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е сериозно.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Този въпрос е най-важен от трите.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, ти отиваш да предадеш документите дали тук или там!

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: И ако дадеш сгрешения протокол, в който резултатът е различен със сто гласа?

СТОИЛ СТОИЛОВ: Това трябва да се даде на ЦИК и да го изчистят.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз предлагам така: първа точка от писмото, което пишем на ЦИК, е това, защото то е доста сериозно. А втора точка ще бъдат въпросите. Първото е

предложение за промени, докато второто са нашите въпроси към тях.

СТОИЛ СТОИЛОВ: Това нещо е спешно, защото трябва да намери решение в рамките на дни. Ще има спекулации, ще се размята един празен протокол и иди да обясняваш на журналистите, че той е празен и не е използван. Ами щом като е празен, защо не е в торбата, а го разнасяте? На едните е в торбата, на другите не е в торбата. И дали пък не може да го попълните тук на място с нови резултати. Ето това ще стане.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Точно така.

Много ви благодаря! Предлагам да закрием днешното заседание поради изчерпване на дневния ред. Очаквам да се видим следващата седмица, 8 ноември, в 15 ч.

Още днес ще ви изпратя по електронните пощи това, което ще подготвя, и в оперативен порядък да бъде внесено на заседание на ЦИК.

(Закрито в 16,15 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Румяна Дечева

Стенограф:

Стойка Белова